

Factor

EVALUATIE / HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

De evaluatie Factor C *De culturele toekomst van Breda 2008-2020* is gebaseerd op de verantwoording van individuele instellingen uit de culturele hoofdstructuur en landelijk/provinciaal onderzoek, ondermeer de benchmark van de provincie en Atlas Nederlandse gemeenten.

Er is geen onderzoeksprogramma gekoppeld aan Factor C dat monitoring en evaluatie van de resultaten inhoudt. Het verdient daarom aanbeveling om een cultuurscan van Breda te maken, die tevens als nulpunt kan dienen in de monitoring van de actualisatie van het cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur geeft in haar verkenning (juni 2014) aan dat ondanks de economische crisis en de fikse bezuinigingen de sector nog fier overeind staat. Dat toont de veerkracht van cultuur, maar betekent niet dat dit geen effect heeft gehad op de sector, ook in Breda. Een aantal actiepunten is dan ook niet gerealiseerd, als gevolg van ontwikkelingen waar de gemeente geen invloed op had. Daarnaast zijn er actiepunten die (nog) niet zijn behaald, waar wel invloed op mogelijk is.

In Factor C worden 3 onderdelen onderscheiden:

- Fundament
- Speerpunt Erfgoed
- Speerpunt Beeldcultuur

Deze beknopte evaluatie Factor C geeft de huidige stand van zaken weer van de in Factor C opgenomen *Actiepunten tot 2011, Aanzet voor actie tussen 2011 en 2020* en de uitvoeringsprogramma's Factor C tot en met het jaar 2012.

Voor 2013 en verder is geen uitvoeringsprogramma Factor C meer vastgesteld.

In de bijlage zijn de actiepunten op de drie onderdelen Fundament, Erfgoed en Beeldcultuur opgenomen en is aangegeven of deze zijn behaald (groen), niet behaald (rood) of niet (meer) van toepassing als gevolg van gewijzigde omstandigheden (grijs).

De evaluatie maakt zichtbaar dat de ambities in Factor C voor wat betreft het onderdeel Fundament grotendeels ingevuld zijn: een gezonde innovatieve culturele hoofdstructuur, het ontwikkelen van culturele brandpunten, kwalitatief hoogwaardige Bredase evenementen en festivals, cultuur voor jong en oud in wijk/dorp en een sterk cultureel educatief fundament voor iedereen.

De ambities van erfgoed zijn vastgelegd in de Erfgoednota. In Factor C zijn overwegend erfgoed activiteiten met een culturele invalshoek opgenomen. Over zowel het speerpunt Erfgoed als het speerpunt Beeldcultuur is al langer een gesprek gaande met betrokken partijen in de stad, ondermeer in het kader van het tot stand komen van een nieuw gemeentelijk museum.

Fundament

In het Fundament worden de volgende onderdelen onderscheiden:

- Culturele Hoofdstructuur
- Culturele Brandpunten
- Factor C in de wijken
- Cultuureducatie en participatie

De Culturele Hoofdstructuur in Breda is in grote lijnen dezelfde als aan de start van Factor C. De vier grootste culturele instellingen ontvangen samen circa 83% van het gemeentelijke cultuurbudget. Het totaal van subsidies aan het culturele veld biedt beperkt ruimte binnen de gemeentelijke begroting voor nieuwe initiatieven. Landelijke onderzoek toont aan dat culturele functies, ook festivals en evenementen, een belangrijke bijdrage leveren aan de beleving van kunst en cultuur in de stad voor bewoners en bezoekers en het economische- en vestigingsklimaat. Een lokale cultuurscan kan dat (nader) in beeld brengen voor Breda.

AMBITIES

Bezoekcijfers culturele hoofdstructuur

1. Grote Podia

Chassé Theater	315.000 inclusief 100.000 filmbezoekers
Centrum voor de Kunsten	40.000 bezoekers 4.200 cursisten
Bibliotheek Breda	43.000 leden 590.000 fysieke bezoekers 850.000 digitaal bezoekers
Cultuurwinkel	21.000 leerlingen PO/VO
Breda's Museum	42.800
Moti	37.500
Mezz	65.000
Grote Kerk	60.000 podiumactiviteiten + 120.000 bezoekers Grote Kerk
Podium Bloos	15.000

2. festivals en evenementen

Breda Jazz Festival	250.000
Breda Barst	36.000
Open Monumentendag	17.000
Breda Photo	80.000
GDFB	100.000

3. gezelschappen en productiehuizen

De Stilte	70.000
Club Solo (vh Lokaal 01)	2.000
Muzipo	5.800

4. Facilitaire voorzieningen

Clib	geen bezoekers
PoB	25.000
FTWB	geen bezoekers

Overige culturele instellingen

Spanjaardsgat festival	12.000
KAM	11.000
Electron	15.000
ldfx	25.500
KOP	60.000
Cultuurnacht	7.500

Fundament (vervolg)

Culturele instellingen	Subsidie 2015
Stichting Nieuwe Veste	10.178.128,00
Chassé Theater	5.031.282,00
Moti	2.372.213,00
Mezz	527.895,00
Subtotaal	18.109.518,-
Totaal begroting Cultuur 2015	21.807.167,-

Breda besteedt circa 147,- euro aan cultuur per inwoner en staat daarmee in relatie tot de B5 steden boven Eindhoven (137,-) en onder Den Bosch (170,-).

Bron: Onderzoeksrapport Cultuur in Noord-Brabant. Een benchmark.

De komst en het verdwijnen van Internationaal Film Festival Breda en Huis voor Beeldcultuur wees uit, dat een breed draagvlak in de stad voorwaarde is voor succes. De instellingen in de culturele hoofdstructuur hebben zich in tijden van economisch tegenslag weerbaar getoond en hun positie goeddeels kunnen handhaven of versterken. Toch kampt een aantal organisaties met het wegvallen van subsidie van derden. Daarnaast zijn hoge lasten voor o.a. huisvesting en energie een aandachtspunt en knelpunt voor een aantal organisaties.

Er is sprake van uitbreiding van de culturele sector met spelers als Leine & Roebana, Schippers en Van Gucht, Playgrounds en nieuwe initiatieven als het Internationaal Stille Festival, Stek en City of Imagineers.

Het netwerk op het gebied van participatie en educatie is verstevigd, waarbij het onderwijs in de lead is om de doelen te bepalen. Cultuurwinkel Breda is ingericht als een cultuur-educatief kennisplatform. Bij het inrichten van cultuureducatie werken scholen nauw samen met de culturele sector. De cultuurcoaches dragen bij aan het ontsluiten van aanbod in wijk en dorp, binnen en buiten school. Het Jeugdcultuurfonds maakt cultuur toegankelijk voor alle kinderen in Breda.

Erfgoed

De actiepunten op het gebied van Erfgoed in Factor C zijn gedeeltelijk gerealiseerd, als gevolg van landelijke en lokale ontwikkelingen. De cultuurhistorische context is een uitgangspunt in de stedelijke ontwikkeling en bij activiteiten en evenementen. Het koppelen van de wereld van erfgoed en beeldcultuur is in Factor C beleidsmatig beschreven. Het doel van de gemeente daarin is het stimuleren van innovatieve relaties tussen de speerpunten erfgoed en beeldcultuur. In de praktijk is dat tot op heden slechts gedeeltelijk gelukt. De sector heeft te kampen met bezuinigingen en bestaat overwegend uit vrijwilligersorganisaties, waardoor duurzame samenwerking niet altijd mogelijk is.

Beeldcultuur

De ontwikkeling van het speerpunt Beeldcultuur kent succes en teleurstelling. Zo is niet in alle gevallen de beoogde synergie en samenwerking bereikt. Op het gebied van economie en onderwijs heeft beeldcultuur zich sterk ontwikkeld. Binnen cultuur hebben vooral de bestaande partijen zich beter geprofileerd. Beeldcultuur is vanuit Factor C gelanceerd en niet voor iedereen duidelijk. Enerzijds is het topdown lanceren van het speerpunt van kritiek omdat het niet effectief lijkt, anderzijds zijn er voldoende initiatieven in de stad die beeldcultuur inhoud en vorm geven. De internationale programmering van Moti, Breda Photo en GDFB dragen bij aan het positioneren van Breda op het gebied van beeldcultuur, evenals City of Imagineers, het netwerk van creatieve makers en ondernemers. Er is sprake van een status quo: er is kracht en potentie, maar vanuit actuele ontwikkelingen en niet (langer) vanuit oorspronkelijke ambities en activiteiten.

Conclusie

Het overzicht van de actiepunten in de bijlage maakt zichtbaar welke acties zijn gerealiseerd en welke niet langer van toepassing zijn. De niet-gerealiseerde actiepunten kunnen onderwerp van gesprek zijn in de actualisatie van het cultuurbeleid. Het fundament is sinds de start van Factor C versterkt en draagt bij aan een gevarieerd cultuuraanbod in Breda. Op de speerpunten erfgoed en beeldcultuur is de afgelopen jaren sprake geweest van een meer topdown acterende overheid, bijvoorbeeld in het voorschrijven van de verbinding tussen deze speerpunten en de opgave aan culturele instellingen hierin. Dat heeft niet geleid tot de beoogde synergie. Partners in de stad vinden elkaar op basis van een gezamenlijke visie en/of drive en niet door sturing of verplichting vanuit de overheid.

De belangrijke opgave voor de nabije toekomst is: hoe verrijk je als stad en overheid de kracht van de sector cultuur en hoe verminder je het reguleren. Om te voorkomen dat bestaande energie weglekt, moet de gemeente daarin – anders georganiseerd – faciliteren en verbinden.

Met de kennis en kunde van alle betrokkenen – instellingen, initiatieven, makers en bewoners - geven we vorm aan de toekomst van cultuur in Breda.

De uitdaging is om daarin niet het individuele belang te laten overheersen, maar juist datgene wat gezamenlijk voor de stad kan worden gedaan.

→ waar-
→ maken

SCORE OP ACTIEPUNTEN

FUNDAMENT

- Nieuwe subsidiesystematiek
- Verzelfstandiging Breda's Museum onderzoeken
- Code cultural governance toepassen
- Projectplan ondersteuning amateurkunst
- Jongerenmakelaar
- Financiële impuls met fonds productie en fonds presentatie
- Podium Bloos verbouwen
- Professionaliseren podium Bloos tot onderdeel culturele hoofdstructuur
- Electron als werkplek en podium / professionele broedplaats beeldend en impuls transformatiegebied
- Industrieel erfgoed als locatie voor Bloos en Electron onderzoeken
- CBK gerelateerde activiteiten onderbrengen in regionaal verband
- Overdracht gemeentelijke ateliergebouwen Haaghweg en Overakerstraat in beheer aan Clib
- Plan woonwerkvoorzieningen oudere kunstenaars
- Uitbreiden atelierbestand met 40 permanente werkruimten tot 2011
- Professioneel structuur cultuureducatie, inclusief netwerk cultuurcoaches Breda
- Buitenschoolse cultuureducatie onderwerp afspraken culturele hoofdstructuur
- Cultuurprijzen Breda koppelen aan Bredase Cultuurnacht
- VVV en Uitpunt werken samen aan informatie en promotiepunt
- Beleidsnota KIOR
- Uitbreiden rijks gesubsidieerde gezelschappen in de kunstenplanperiode 2013-2016
- Chassé werkt structureel met internationaal spelend rijks gesubsidieerd gezelschap
- Culturele functie in MFA, stimuleren van festivals die inspelen op het karakteristiek van wijk en dorp
- Culturele evenementen dragen bij aan betrokkenheid wijkbewoners
- Via Breda krijgt voorziening voor diverse dansgezelschappen o.a de Stille
- Betaalbare (woon)werkeenheden in stedelijke herontwikkelingsgebieden, oostflank, Bosch straat Via Breda
- Met toevoegen van 50 ateliers en 25 atelierwoningen
- Woon en werkruimtes voor oudere kunstenaars met zorgbehoefte
- 10 oefenruimtes voor muziek gerealiseerd voor 2015
- Breda's Museum uitbouwen tot podium bovenlaag Bredase beeldende kunst
- Markoevers ontwikkelen i.s.m. Internationale museumwereld
- Jeugdcultuurfonds Breda

ERGOED

- Centraal stads/ regiodepot
- Erfgoed educatie als onderdeel van de Ontdekking in een doorlopende leerlijn
- KIOR neemt cultuurhistorische context van locatie mee in opdrachtverstrekking
- Grote Kerk en Toren koppelen aan moderne cultuuruitingen
- Buitenpost MEC openen
- Open Monumentendag centraal promotioneel erfgoed evenement
- Hoofdentree verplaatsen Breda's Museum naar zijde Keizerstraat
- Depots verplaatsen naar een locatie in de stad
- Buitenpost Breda's Museum over industriële geschiedenis van de stad in Via Breda
- Monumenten in de stad zijn voorzien van informatie
- Het Speelhuis komt terug in Via Breda
- Breda haalt internationale relatie aan met Madrid (*Vrede van Breda* in Prado)

BEELDCULTUUR

- Businessplan Centrum voor Beeldcultuur inclusief thuisbasis voor festivals: film, GDFB en Breda Photo
- AV cluster 20 startersplekken, afdekken onrendabele top door gemeente houdt huur acceptabel
- Markstudio's samenwerking AV cluster
- Aantrekken interessante spelers Beeldcultuur
- Haalbaarheid clustering masteropleidingen NHTV en Avans op het terrein van beeldcultuur
- Internationaal Filmfestival Breda IFFB (is beëindigd in 2012)
- Biënnale GDFB en Breda Photo met substantiele financiële steun
- Eerste prijs voor Beeldcultuur vanaf 2009 uitgereikt
- World Press Photo terug in Breda Grote Kerk (terugkeer per 2016 i.h.k.v. Breda Photo)
- Rijkstaken landelijk sectorinstituut vormgeving Premisela naar Brabant / Breda
- Nationaal Designdepot in Breda
- Masteropleidingen koppelen aan onderzoek- en kennisfunctie in Breda
- Universitaire kwalificatie mogelijk in Breda
- Woonwerkeenheden voor creatieve makers met campusmodel Triple O, Via Breda of Seeligkazerne
- Doorlopende leerlijn beeldcultuur POVO

- behaald
- niet behaald
- niet langer van toepassing

